

[Jørgen Peder Hansen.]

Vi har altså chancen nu, hvor statens økonomiske støttevirksomhed i forhold til vore kunstmuseer og kulturhistoriske lokal-museer skal til drøftelse. I forhold til de sidstnævnte var det som bekendt lovgivningen af 1958 og for kunstmuseernes vedkommende lovgivningen af 1964, som kom til at betyde indledningen til en udviklingsperiode af et ganske betydeligt omfang, og som fastlagde principper og retningslinjer for provinsmuseernes virksomhed. Særligt tilskudsreglerne efter princippet hjælp til selvhjælp kom til at betyde en løftestang, hvorved kommunerne overalt i landet ved siden af staten blev engageret i driften af museerne. Et blik på besøgstallene fra vore museer fra 1961 til 1967 viser en jævnt stigende kurve som udtryk for interessen ude i befolkningen, en interesse, der altså har været jævnt stigende.

Formanden: Jeg vil gerne rette min sædvanlige henstilling, specielt til dem i sidegangen.

Jørgen Peder Hansen: Ganske særlig har der været en stigning i besøgene på vore kulturhistoriske museer. Kunstmuseerne udviser derimod i de senere år vigende besøgstal, men her er det nok svært at se, hvor meget det har betydet, at statens museum for kunst har været delvis lukket i nogle år; en del besøgende er nok opsuget af Glyptoteket og andre museer, men det har nok ikke kunnet opveje nedgangen som følge af restaureringen af kunstmuseet.

I kulturministeriets redegørelse stilles der mange spørgsmål. Det er også tilfældet for museernes vedkommende, og med rette. Skal vi finde frem til forbedrede forhold for vore museer i provinsen, er det naturligvis nødvendigt, at vi gør status over udviklingen og prøver at danne os et så klart billede af fremtiden, som det er muligt. Jeg er enig i, at museerne må stille sig selv spørgsmålet, på hvilke måder man ønsker at samfundets medlemmer i almindelighed skal gøre brug af museerne. På hvilke måder er museerne bedst i stand til at løse formidlingen af kundskaber og oplevelser i forholdet til befolkningen? Jeg forstår fuldt ud, at vore museer har mange opgaver at løse, også opgaver, som er mere indad-

vendte. Museerne skal naturligvis være uddannelsessteder for unge studerende, og det skal være muligt at dyrke videnskabeligt arbejde dér; men de har også store forpligtelser over for befolkningen, som ifølge besøgstallene, som jeg nævnedes det før, glædeligvis viser stigende interesse for lokal-museerne.

Det ligesom spores i betænkningen fra kulturministeriet, at vore museer — og her er skytset særlig rettet mod de kulturhistoriske museer — ikke har indfriet deres forpligtelser og indrettet sig på tidens ændrede krav. Jeg finder det knap så lysteligt at rette bebrejdelser mod vore museer, således som det gøres her og enkelte steder i betænkningen. Et sted siges det, at mange museer en dag er modne til selv at komme på museum. En sådan bemærkning kan vel nok sine steder virke både frisk og måske også lattervækkende. Men der er efter min opfattelse mange grunde til, at vore museer virker ude af takt med tidens behov. Mange af museerne, for ikke at sige dem alle, har lidt af frygtelige økonomiske lomme-merter gennem mange år. Økonomien har været elendig, lokalerne ofte under al kritik, og der har på ingen måde været råd til moderne arrangementer og anvendelse af nye former for udstillingsvirksomhed. Når vi har så mange og virkelig fyldige og museumsværdige samlinger, skyldes det ikke mindst den tavse, ofte ukendte, men særligt interesserede borger, som gennem hele livet har fastholdt en brændende interesse for netop sit museum. Ofte har disse mennesker været nogle af de største bidragydere til skabelsen af vore kulturhistoriske samlinger rundt om i landet, ofte var det meget fine ting, de var i stand til at tilføre museerne. Disse bemærkninger skal ikke opfattes som et blindt forsvar for eller en undskyldning for, at vore museer i dag står i en relativt dårlig forfatning. Når kritikken fremføres — og den skal fremføres, naturligvis — skal det blot huskes, at midlerne nu engang har været meget små. Gennem mange år var det nærmest kun symbolske beløb, man fik i støtte fra det offentlige, og alligevel slæbte man sig igennem det ene årti efter det andet, men kun ved hjælp af trofaste folk, i hvem den hellige ild brændte for museumssagen.

Museerne står efter min opfattelse foran